

ABSZTRAKTOK

TÁRSADALMI EGYENLŐTLENSÉGEK ÉS TÁRSADALMI INTEGRÁCIÓ

HUSZÁR ÁKOS – KOVÁCH IMRE – KRISTÓF LUCA – SZABÓ ANDREA

Társadalmi integráció és társadalmi rétegződés

A tanulmány témája a társadalmi rétegződés és integráció összefüggése, amelyet 2015-ben és 2018-ban felvett kvantitatív adatokon elemeztünk. Bemutatjuk az integrációs modell létrehozásának részleteit, a felhasznált dimenziók konstruálását és változásait a két felvételi időpont között. Választ kerestünk arra, hogy a normatív funkcionalista rétegződés-modell elemzésbe vonásával hogyan lehet jobban megérteni a társadalmi pozíció és az integráltság egymásra hatását és az ezt elősegítő, kikényszerítő integrációs mechanizmusok működését. Eredményeink szerint a foglalkozási csoportok és a vizsgált integrációs mechanizmusok között értelmezhető összefüggés mutatható ki. Az osztálymodell felső rétegei (leginkább a vállalkozók, a vezetők és értelmiségiek, az egyéb szellemiek) következetesen magasabb gyenge kötésszámról, alacsonyabb kirekesztettségérzetről és magasabb politikai részvételről számoltak be. Szintén nagyon hasonló, csak éppen pont fordított előjelű eredményeket tapasztaltunk a foglalkozáson alapuló modell alsó rétegeinél, leginkább a munkanélkülieknél és az alacsonyabb képzettséghez kötött segéd- és betanított munkát végzőknél. Ami talán a legérdekesebb fejlemény, hogy a munkaerőpiacról való kilépés, egész pontosan a nyugdíjas korba való belépés és a jelenlegi nyugdíjas státusz nem változtatta meg lényegesen a gazdaságilag aktív időszakból eredő társadalmi előnyöket és hátrányokat.

Kulcsszavak: társadalmi integráció, egyenlőtlenségek, normák, kapcsolatok, részvétel, szubjektív kirekesztődés

GERŐ MÁRTON – SZABÓ ANDREA

Struktúra és cselekvés: A politikai integráció mechanizmusai

A tanulmány célja, hogy áttekintse azokat a mechanizmusokat, amelyeken keresztül a politika hozzájárul a társadalom integrációjához. Az elmúlt években bemutattuk azt a folyamatot, ahogy a politikai rendszer hozzájárul az emberek együttélési feltételeinek újratermeléséhez és megteremtéséhez. Ezek a munkák elsősorban egy-egy, ezzel összefüggő részjelenség bemutatására szolgáltak. A jelen tanulmányban áttekintjük és összegezzük ennek a munkának az eredményeit. Ebben az áttekintésben, szakítva a politikai szociológia és a politikatudomány főáramával, azt hangsúlyozzuk, hogy kölcsönös kapcsolat van a társadalom különböző csoportjainak egymáshoz való viszonya és a politikai folyamatok között. Azaz, azt állítjuk, hogy a politikai cselekvéssé transzformálható konfliktusok saját történeti és strukturális beágyazottságuk és a politikai szereplők stratégiai cselekvéseinek közös eredményei.

Ez a megközelítés azt igényli, hogy visszatérjünk a politika és társadalom viszonyának rendszerszemléletű megközelítéseihöz, valamint, hogy meghatározzuk azokat a területeket, ahol a politika és társadalom egymást kölcsönösen alakító folyamatai zajlanak. Ezek Charles Tilly munkássága alapján az újraelosztás, a civil társadalom és a politikai kommunikáció területei. Ezen a három területen a politika a társadalom csoportjai közötti viszonyt (az átjárhatóságot é csoporthatárokat) jelentősen befolyásolja. A jelen tanulmányban azt tekintjük át, hogy az elmúlt évtizedben az alakuló új rezsim, a Nemzeti Együttműködés Rendszere milyen módon próbálta a saját képére formálni a magyar társadalmat és ehhez a fenti három területen milyen eszközrendszert alkalmazott.

Kulcsszavak: politikai integráció, egyenlőtlenségek, politikai cselekvés, civil társadalom, újraelosztás

**BALOGH KAROLINA – CZIBERE IBOLYA – KOVÁCH IMRE
– NEMES-ZÁMBÓ GABRIELLA**

Redisztribúció és társadalmi integráció

A tanulmány a jóléti és a projektalapú redisztribúció és a társadalmi integráció kapcsolatát vizsgálja, és elemzi a redisztribúció hatását a társadalmi egyenlőtlenségekre a 2015–2018 közötti időszakban. Az első rész a társadalmi jövedelmek formáit és jellemzőit mutatja be makroadatok és egy 2018-as adatfelvétel alapján. A jóléti transzferek közül a családtámogatásokat, a nyugdíjakat, a munkanélküli ellátásokat és a szociális támogatásokat (segélyek) és hatásukat elemezzük. A kutatási kérdéseink azok voltak, hogy a transzferek milyen arányban és összetételben érik el az eltérő státuszú háztartásokat, milyen mértékben érintettek az egyes integrációs csoportok a redisztribúciós jövedelmekben, és hogyan azonosíthatóak a pénzbeli jóléti transzferek elosztási irányain keresztül a társadalmilag intézményesített egyenlőtlenségek. A második rész a projektformában újraosztott fejlesztési és egyéb források felhasználásának társadalmi következményeit, és a forrásfelosztás centralizálásának a hatását vizsgálja a projektek hatékonyságára.

Kulcsszavak: társadalmi jövedelmek, jóléti redisztribúció, projekttesedés, centralizáció, hatékonyság

KORMÁNYZÁS ÉS INTEGRÁCIÓ

PÁLNÉ KOVÁCS ILONA

A kormányzás területi (közép) szintjének integrációs szerepe

A tanulmány a közigazgatás területi szintjének szerepével, fejlődési trendjeivel és a magyar megyék helyzetével foglalkozik arra koncentrálva, hogy betöltenek-e integrációs, koordinációs szerepkört a középszintű önkormányzatok. A fejezet jelentős része egy két éve lefolytatott empirikus vizsgálat tapasztalataira épül, megállapítva, hogy a megyei önkormányzatok szinte teljesen periférikus pozíciót töltenek be a magyar kormányzati rendszerben. A jelenség részben összefügg az utóbbi időben más országokban is tapasztalható centralizálási törekvésekkel, de alapvetően a magyar kormányzati és helyi, különösen nagyvárosi önkormányzati elit megyeellenességével magyarázható. A szerző megállapítja, hogy miután a teljes önkormányzati szektor jelentős veszteséget szenvedett el az utóbbi évtizedben, kicsi az esélye annak, hogy a középszintű képviselői kormányzási szereplők megerősödjenek. Ugyanakkor, a megyei önkormányzatok koordinációs és inkább közvetett társadalomintegrációs szerepkörének kiesése jelentős hatékonysági, területi és társadalomintegrációs deficitet eredményez a kormányzás egészének.

Kulcsszavak: középszintű kormányzás, koordináció, megyék, regionalizmus

TAMÁS VERONIKA

Az önkormányzatok és a helyi társadalom integrációja

A fejezet a helyi szintű integrációt mutatja be. Helyi szinten, különösen a decentralizált országokban, a közvetlenebb kapcsolat lehetőséget teremt arra, hogy a politika szféráján kívül eső szereplők is érdemben részt vegyenek a döntéshozatalban, s befolyásuk legyen a helyi politika alakulására. A tanulmány a helyi szintű integráció számos dimenziója közül azt vizsgálja, hogy az állampolgárok, a civil szervezetek, valamint a vállalkozók hogyan kapcsolódnak be a helyi döntéshozatalba Magyarországon. Az integrációs mechanizmusok leírásán túl, reflektál azok korlátaira is. A társadalom más szereplőinek bevonása a helyi önkormányzatok számára jelentős előnyökkel járhat, ugyanakkor a gyakorlatban az tapasztalható, hogy részben a társadalom inaktivitása, részben pedig az önkormányzatok nyitottságának hiánya miatt a helyi szintű integráció csak bizonyos jól szituált társadalmi csoportokban erős (például értelmiség, vállalkozók), ám a helyi társadalom nagy részében erősen korlátozott.

Kulcsszavak: helyi kormányzás, helyi politika, civil szervezetek, politikai részvétel

GERŐ MÁRTON – KERÉNYI SZABINA

A civil társadalom változó szerepei és a társadalmi integráció

A tanulmányban azt járjuk körül, hogy a civil társadalom társadalmi integrációban játszott szerepe hogyan függ össze a politikai keretfeltételekkel. Amellett érvelünk, hogy a civil társadalom működése elválaszthatatlan a politikai kontextustól, s a civil társadalommal kapcsolatban megfogalmazott, különböző integrációs funkciók részben ennek a kontextusnak a függvényei. Az integráció különböző funkciói nem tekinthetők adottnak, hiszen részben eltérő elméleti keretek között merülnek fel, s ezért hangsúlyozzuk, hogy a civil társadalom, társadalmi mozgalmak és a nonprofit szektor koncepcióit szükséges az integrációs lehetőségeik szempontjából felülvizsgálni.

A tanulmány elsősorban összefoglaló és áttekintő jelleggel tárgyalja a civil társadalom integrációs szerepét, s áttekinteni azokat a leírónak tekintett, ám valójában elvárásokkal terhelt koncepciókat, amelyek a civil társadalom fogalmához társulnak a rendszerváltástól kezdve. Ezeket a tendenciákat ugyanakkor az integrációs szerepváltozások magyarországi, elsősorban a Központi Statisztikai Hivatal, 2003 és 2018 között hozzáférhető, a nonprofit szervezetekre vonatkozó idősorainak elemzésével illusztráljuk és elemezzük. Mindezek alapján bemutatjuk, hogy a politikai keretfeltételek 2010-es változásai nem csupán a szervezett civil társadalom meggyengüléséhez vezettek, hanem a makropolitikai intézményes változások jelentős szerkezeti átalakulásokhoz is vezettek a civil szférán belül. Míg 2010 előtt az új demokráciákban megfigyelhető intézményesülési folyamatok mentek végbe, amelyekre a demokratikus elköteleződésű szervezetek központi szerepe és az erőforrások és beágyazottság lassú növekedése volt a jellemző, addig 2010 után azok a szervezetek erősödtek meg, amelyek kevésbé vagy egyáltalán nem hangsúlyozták a demokratikus szempontokat, miközben a szervezetek politikai beágyazottsága folyamatosan csökkent vagy stagnált. Ezzel párhuzamosan drasztikusan csökkent azon szervezetek száma és befolyása, amelyek korábban fontos szerepet játszottak a demokratikus közéletben.

Kulcsszavak: civil társadalom, integráció, társadalmi mozgalmak, nonprofit szektor, politikai lehetőségstruktúrák, politikai részvétel

INTEGRÁCIÓS RENDSZEREK

ILLÉSSY MIKLÓS – HUSZÁR ÁKOS – CSIZMADIA PÉTER

Rugalmasság biztonság nélkül: munkaerőpiaci integrációs mechanizmusok Magyarországon a 2010-es években

A tanulmány célja, hogy összegezze a 2010-es évek munkaerőpiaci folyamatainak társadalomintegrációs szerepét Magyarországon. Kulcsfontosságú évtizedet hagytunk magunk mögött, amikor a foglalkoztatás bővülése soha nem látott mértéket öltött. A példátlan növekedésnek azonban komoly társadalmi költsége volt, mert a jóléti állam lebontása közben a munkaerőpiacról kiszorultak társadalmi védelem nélkül maradtak, valamint mert ugyan a munkaerőpiac felé utat találók anyagi helyzete abszolút értelemben javult, de a relatív deprivációs szintjük nem változott vagy romlott, és eközben érdekérvényesítési képességük jelentősen csökkent. Azaz, a mai magyar társadalom egyre inkább a munkaerőpiacon kívánja integrálni a társadalom tagjait. Ennek érdekében egyre gyengébb védelmet biztosít azok számára, akik idős koruk, tartós betegségük vagy munkanélküliségük miatt arra kényszerülnek, hogy távol maradjanak a munkaerőpiactól. A dezintegráció azokat érinti leginkább, akik a legkevesebb erőforrással rendelkeznek, a legkevésbé konfliktusképesek, illetve akik nem tudják problémáikat artikulálni a nyilvánosságban: vagyis a munkaerőpiactól kényszerűen távolmaradók mellett a „hagyományosan” rosszabb munkaerőpiaci pozícióval rendelkező nőket, fiatalokat és idősebb munkavállalókat. Kérdés, hogy fenntartható lesz-e a gazdasági növekedés visszaesése és a külföldi foglalkoztatás világjárvány okozta esetleges bezáródása után a jelenlegi szociális modell, vagy a munkaerőpiaci szempontból dezintegráltak helyzete tovább romlik.

Kulcsszavak: társadalmi integráció, munkaerőpiac, európai szociális modell, rugalmasság, foglalkoztatás

KOLLÁNYI ZSÓFIA

Társadalmi integráció, egészség, egészségügy

Az egyéni, és különösen a populációs szintű egészségi állapotban összegződik egy társadalom állapota és a benne zajló, az egyéneket többé vagy kevésbé közvetlenül érintő, hosszú távú folyamatok. A tanulmányban bemutatjuk az egészségi állapot alakulásának szociológiai modelljét, az alapvető okok elméletét, mely szerint az egészségi állapotot a különféle alapvető erőforrásokhoz (a tudáshoz, a pénzhez, a kapcsolatokhoz, a hatalomhoz) való hozzáférés alakítja, ezt pedig együttesen az egyén társadalomban betöltött helye és a társadalom struktúrája. A tanulmány második részében pillanatképet adunk a magyar társadalom egészségi állapotáról, az egészségi állapotot befolyásoló tényezőkről, valamint ezek megoszlásáról a társadalmon belül. Végül, az integrációs modell és az egészségi állapot kapcsolatát vizsgáljuk meg egyszerű statisztikai módszerekkel. Elemzésünk szerint az egészségi állapot alakulásának magyarázatában dominálnak a strukturális tényezők (például a jövedelem vagy az iskolázottság), de az integrációs modellben szereplő további változók, így például a normakövetés és a politikai aktivitás is, összefüggést mutatnak az egészségi állapottal.

Kulcsszavak: egészségi állapot; egészség-egyenlőtlenség; egészségügyi rendszer; az egészség társadalmi meghatározói

A RÉSZEK ÉS AZ EGÉSZ

BÁRDI NÁNDOR

Közeli távolság. Magyarország és a határon túli magyarok viszonyairól

Ez a dolgozat a magyar állam határon túli magyarokkal kapcsolatos, utóbbi három évtizedbeli politikáját tekinti át. Ennek az integrációs kérdésnek az alapja az, hogy a magyar etnokulturális közösség és Magyarország határai nem esnek egybe, a határon túli magyarok pedig ebben a történetileg szétszakított és szétfejlődött közösségben egyenrangúként kívánnak jelen lenni, és ez Magyarország számára sem közömbös, mert a kulturális, nyelvi, rokoni, baráti kapcsolataikon túl az ország 1920 előtti történetének is szerves részét képezik ezek a régiók. Magyarország és a kisebbségi magyar közösségek társadalomintegrációs képességének gyakorlatát az utóbbi három évtized folyamatában vizsgálom. Tehát, Magyarország kin-state politikájáról, a magyar–magyar kapcsolatokról lesz szó, leíró módon, az eddigi szakirodalom alapján. Az ehhez kapcsolódó, de más léptékű, a magyar politikai közösségen belül a nemzet körül zajló klasszifikációs harcról, azaz a modernizációs fejlődési idealizmus és a nemzeti öncélúság avagy az alkotmányos patriotizmus és a virtuális nemzet intézményesítése-stratégiáinak versenyéről egy másik tanulmányban kell szólni (Kiss 2013).

Ebben az írásban először száz év kormányzati vízióiról lesz szó. Majd a nyelvi, fogalmi birtokbavételt, illetve a határon túli magyarokhoz való viszony társadalmi megítélésének változásait tekintem át. Ezt követően az 1989 utáni budapesti kormányzatok magyarságpolitikáját és a határon túli magyarok anyaországi jogi helyzetének változását tárgyalom. Külön foglalkozom az ennek szerves részét képező támogatáspolitikával. A dolgozat utolsó fejezetében a Magyarországra történő, különböző célú szomszédországi bevándorlást és az áttelepülők integrálódását követem nyomon. Végezetül pedig, rövid összegzést adok.

Kulcsszavak: szomszédáspolitiká, magyarságpolitiká, kin-state policy, etnopolitiká, nemzetiesítés, kisebbségpolitiká, egymásról alkotott kép, önkép

PAPP Z. ATTILA – ZSIGMOND CSILLA

Kontextus vagy kontaktus?

Előítélet-rendszerek és migrációs tapasztalatok

Tanulmányunkban a másság elfogadása–elutasítása mintázatainak általános és sajátosabb jellemzőinek feltárását tűztük célul a kontextus és kontaktus elméleti megközelítésébe ágyazva, a szocio-demográfiai változók, a migrációs tapasztalat, a belső mobilitás és a társadalmi integráció témái szerint. Elemzésünkben a tágabban értelmezett kontextus heterogenitásának előítéletességet mérséklő hatását járjuk körül, különös tekintettel a migrációs tapasztalat negatív sztereotípiák lebontását elősegítő tetten érhető jellegzetességeire. Vizsgálatunk alátámasztja a korábbi felmérések azon eredményeit, miszerint a szocio-demográfiai háttér összefügg az előítéletességgel – például az iskolázottsággal –, és fogódzókkal szolgálhat a társadalmi integráció, valamint az általánosabb politikai klíma előítéletek mintázataira gyakorolt hatásának feltárásában is.

Kulcsszavak: előítéletek, migráció, integráció, kontextus, kontaktus, Magyarország

A KÖTET SZERZŐI

BALOGH KAROLINA

Társadalomtudományi Kutatóközpont Szociológiai Intézet, Magyar Tudományos Akadémia Kiváló Kutatóhely, tudományos segédmunkatárs

BÁRDI NÁNDOR

Társadalomtudományi Kutatóközpont Kisebbségkutató Intézet, Magyar Tudományos Akadémia Kiváló Kutatóhely, tudományos főmunkatárs, történész

CZIBERE IBOLYA

Debreceni Egyetem, Szociológia és Szociálpolitika Tanszék, habil. egyetemi docens

CSIZMADA PÉTER

Társadalomtudományi Kutatóközpont Szociológiai Intézet, Magyar Tudományos Akadémia Kiváló Kutatóhely, tudományos munkatárs

GERŐ MÁRTON

Társadalomtudományi Kutatóközpont Szociológiai Intézet, Magyar Tudományos Akadémia Kiváló Kutatóhely, tudományos munkatárs; ELTE Társadalomtudományi Kar, Szociológia Tanszék, egyetemi adjunktus

HUSZÁR ÁKOS

Társadalomtudományi Kutatóközpont Szociológiai Intézet, Magyar Tudományos Akadémia Kiváló Kutatóhely, tudományos munkatárs

ILLÉSSY MIKLÓS

Társadalomtudományi Kutatóközpont Szociológiai Intézet, Magyar Tudományos Akadémia Kiváló Kutatóhely, tudományos munkatárs

KERÉNYI SZABINA

Társadalomtudományi Kutatóközpont Szociológiai Intézet, Magyar Tudományos Akadémia Kiváló Kutatóhely, tudományos segédmunkatárs

KOLLÁNYI ZSÓFIA

ELTE Társadalomtudományi Kar, egyetemi adjunktus

KOVÁCH IMRE

Társadalomtudományi Kutatóközpont Szociológiai Intézet, Magyar Tudományos Akadémia Kiváló Kutatóhely, tudományos tanácsadó; Debreceni Egyetem, Szociológiai és Szociálpolitikai tanszék, egyetemi tanár

KRISTÓF LUCA

Társadalomtudományi Kutatóközpont Szociológiai Intézet, Magyar Tudományos Akadémia Kiváló Kutatóhely, tudományos főmunkatárs

NEMES-ZÁMBÓ GABRIELLA

Debreceni Egyetem, HTDI Szociológia és Társadalompolitika program, PhD hallgató

PÁLNÉ KOVÁCS ILONA

Akadémikus; Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont Regionális Kutatások Intézete, kutatóprofesszor; Pécsi Tudományegyetem Politikatudományi és Nemzetközi Tanulmányok Tanszék, egyetemi tanár

PAPP Z. ATTILA

Társadalomtudományi Kutatóközpont Kisebbségkutató Intézet, Magyar Tudományos Akadémia Kiváló Kutatóhely, tudományos tanácsadó; Miskolci Egyetem, BTK, ATTI, egyetemi tanár

SZABÓ ANDREA

Társadalomtudományi Kutatóközpont Politikatudományi Intézet, Magyar Tudományos Akadémia Kiváló Kutatóhely, tudományos főmunkatárs; ELTE Állam- és Jogtudományi Kar, egyetemi adjunktus

TAMÁS VERONIKA

ELTE Állam- és Jogtudományi kar, Politikatudományi Intézet, megbízott előadó; Társadalomtudományi Kutatóközpont, tudományos referens.

ZSIGMOND CSILLA

Társadalomtudományi Kutatóközpont Kisebbségkutató Intézet, Magyar Tudományos Akadémia Kiváló Kutatóhely, tudományos segédmunkatárs

ABSTRACTS

INTEGRATION MECHANISMS IN HUNGARIAN SOCIETY

SOCIAL INEQUALITIES AND SOCIAL INTEGRATION

ÁKOS HUSZÁR – IMRE KOVÁCH – LUCA KRISTÓF – ANDREA SZABÓ

Social integration and stratification

The topic of the paper is the relationship between social stratification and integration, which was analysed on quantitative data collected in 2015 and 2018. We present the details of the creation of the integration model, the construction of the dimensions used and the changes between the two recording dates. We sought an answer for how to better understand the interplay between social position and integration and the functioning of integration mechanisms that assist and force it by including it in the analysis of the normative functionalist stratification model. According to our results, there is an interpretable correlation between the occupational groups and the examined integration mechanisms. The upper strata of the class model (mostly entrepreneurs, managers and intellectuals and other white-collar workers) have consistently reported higher weak bond numbers, lower feelings of exclusion, and higher political participation. We also found very similar results, with only the opposite sign, in the lower strata of the occupation-based model, mostly among the unemployed and those with auxiliary and trained work linked to lower qualifications. What is perhaps the most interesting development is that leaving the labour market, more precisely entering retirement age, and the current retirement status have not significantly changed the social benefits and disadvantages of an economically active period.

Keywords: social integration, inequalities, norms, networks, participation, exclusion

MÁRTON GERŐ – ANDREA SZABÓ

Structure and action

Mechanisms of political integration

The aim of this paper is to review the mechanisms through which politics contributes to the integration of society. In recent years, we have presented the process by which the political system contributes to the reproduction and creation of living conditions for people. These works were mainly used to present a related sub-phenomenon. In the present paper, we review and summarise the results of this work. In this review, breaking with the mainstream of political sociology and political science, we emphasise the interaction between the different groups in society and political processes. That is, we argue that conflicts that can be transformed into political action are the joint results of their own historical and structural embeddedness and the strategic actions of political actors.

This approach requires a return to systemic approaches to the relationship between politics and society, and to identify areas where the mutually transforming processes of politics and society are taking place. These are areas of redistribution, civil society, and political communication, based on the work of Charles Tilly. In these three areas, policy has a significant impact on the relationship between groups in society (interoperability and group boundaries). In the present paper, we review the ways in which the emerging new regime, the System of National Cooperation, has tried to shape Hungarian society in its own image over the past decade, and the system of tools used for this in the above three areas.

Keywords: political integration, inequalities, political action, civil society, redistribution

**KAROLINA BALOGH – IBOLYA CZIBERE – IMRE KOVÁCH –
GABRIELLA NEMES-ZÁMBÓ**

Redistribution and social integration

The paper examines the relationship between welfare and project-based redistribution and social inclusion and analyses the impact of redistribution on social inequalities in the period 2015–2018. The first part presents the forms and characteristics of social incomes based on macro data and a 2018 survey. Among welfare transfers, we analyse family benefits, pensions, unemployment benefits and social benefits (allowances) and their impact. Our research questions were on the proportion and composition of transfers reaching households with different statuses, the extent to which each integration group is affected in redistributive

income, and how socially institutionalised inequalities can be identified through the distribution of monetary welfare transfers. The second part examines the social consequences of the use of redistributed development and other resources in project form, and the impact of centralising resource allocation on project effectiveness.

Keywords: social incomes, welfare redistribution, projectification, centralisation, efficiency

GOVERNANCE AND INTEGRATION

ILONA PÁLNÉ KOVÁCS

Integrational role of meso-level governance

The paper deals with the role of the territorial level of public administration, its development trends and the situation of the Hungarian counties, focusing on whether middle-level local governments play an integration and coordination role. A significant part of the chapter is based on the experience of an empirical study conducted two years ago, finding that county self-governments occupy an almost completely peripheral position in the Hungarian government system. The phenomenon is partly related to the recent centralisation efforts in other countries, but it can be explained mainly by the anti-county feelings of the Hungarian government and local, especially metropolitan self-government elites. The author notes that after the significant losses suffered by the entire local government sector over the past decade, there is little chance that mid-level representative governance actors will strengthen. At the same time, the loss of the coordinating and rather indirect social integration role of county self-governments results in significant efficiency, territorial and social integration deficits for the government as a whole.

Keywords: meso-level governance, co-ordination, counties, regionalism

VERONIKA TAMÁS

Integration of municipalities and local society

This chapter introduces local level integration. At the local level, especially in decentralised countries, a more direct link provides an opportunity for actors outside the political sphere to participate meaningfully in decision-making and to influence local policy developments. Among the many dimensions of integration at the local level, the paper examines how citizens, non-governmental organisations and entrepreneurs are involved in local decision-making in Hungary. In addition to describing integration mechanisms, it also reflects on their limitations. Involving other actors of society can bring significant benefits to local governments, but in practice it can be seen that integration is strong only among certain well-situated social groups (e.g. intellectuals, entrepreneurs), partly due to inactivity in society and partly due to the lack of openness of local governments. but it is severely limited in much of local society.

Keywords: local governance, local politics, ngo, political participation

MÁRTON GERŐ – SZABINA KERÉNYI

The changing roles of civil society and social integration

In this paper we discuss the relationship between the role of civil society in social integration, and the political opportunity structures. We argue that the operation of the civil society is inseparable from its political context, and that the various integrative functions of civil society depend on this very context. The different functions of integration emerge cannot be considered as given, as they emerge between various theoretical frames; therefore, we emphasize the necessity to discuss the concepts of civil society, the social movements and the non-profit sector from the perspective of integration.

This study primarily gives an overview of the integrative role of civil society and discuss the concepts of civil society that are regarded as descriptive, but actually loaded with expectations, since the regime change. At the same time, we will illustrate these tendencies with the analysis of data primarily from the Central Statistical Office available between 2003 and 2018, which concern the changing roles of integration in Hungary. Based on these, we present that the change of political opportunity structures after 2010 have not only led to a weakening of the institutional civil society, but that the changes in the macropolitical structures have also resulted in a significant structural change within the civil sphere. While before 2010, institutional processes typical for new democracies could be observed,

where organizations engaged into democratic establishment were central, just like their resources and their embeddedness, after 2010, organizations that did not emphasize democratic principles became more influential. At the same time, the number and the influence of organizations that previously had a major role in the democratic public life has declined reasonably.

Keywords: civil society, integration, social movements, non-profit sector, Political Opportunity Structures, political participation

INTEGRATION SYSTEMS

MIKLÓS ILLÉSSY – ÁKOS HUSZÁR – PÉTER CSIZMADIA

Flexibility without security

Labour market integration mechanisms in Hungary in the 2010s

The aim of the paper is to summarise the role of social integration in the labour market processes of the 2010s in Hungary. We have left behind a key decade, when employment growth reached unprecedented proportions. However, the unprecedented growth had serious social costs, as those excluded from the labour market during the break-up of the welfare state were left without social protection, and because the financial situation of those entering the labour market improved in absolute terms, but their relative deprivation has not changed or worsened, and in the meanwhile their ability to enforce their interests has been significantly reduced. That is, today's Hungarian society increasingly wants to integrate the members of society into the labour market. To this end, it provides increasingly weak protection for those who, due to old age, long-term illness or unemployment, are forced to stay out of the labour market. Disintegration affects those most with the fewest resources, the least capable of conflict and those unable to articulate their problems in public: that is, women, young people and older workers who are "traditionally" in a worse position in the labour market, in addition to those who are forced out of the labour market. The question is whether the current social model or the situation of those disintegrated from the labour market will continue to deteriorate after the slowdown in economic growth and the possible shut-down of foreign employment caused by the pandemic.

Keywords: social integration, labour market, European Social Model, flexibility, employment

ZSÓFIA KOLLÁNYI

Social integration, health, healthcare

The state of health at an individual, and especially at the population level, sums up the state of a society and the long-term processes that take place in it, which affect individuals more or less directly. In this paper, we present a sociological model of health status development, the theory of root causes, according to which health status is shaped by access to various basic resources (knowledge, money, relationships, power), and this is the individual's place in society and the structure of society. In the second part of the paper, we provide a snapshot of the health status of Hungarian society, the factors influencing health status, and their distribution within society. Finally, we examine the relationship between the integration model and health status using simple statistical methods. According to our analysis, structural factors (such as income or education) dominate in explaining health status developments, but other variables in the integration model, such as compliance with norms and political activity, also show a correlation with health status.

Keywords: health status, health inequalities, health care system, social determinants of health

THE PARTS AND THE WHOLE

NÁNDOR BÁRDI

Close distance

Relations between Hungary and Hungarians living in the neighbouring countries

This dissertation reviews the Hungarian state's policy towards Hungarians living across the border over the past three decades. The basis of this integration issue is that the borders of the Hungarian ethno-cultural community and Hungary do not coincide, and Hungarians across the border want to be on an equal footing in this historically fragmented and developed community, and this is not indifferent to Hungary either, because culturally and linguistically, in addition to their kinship and friendship, these regions are also an integral part of the country's pre-1920 history. I examine the practice of the social integration capacity of Hungary and the minority Hungarian communities in the process of the last three decades. Thus, we will talk about Hungary's kin-state policy, Hungarian-Hungarian rela-

tions, in a descriptive way, based on the literature so far. On the related, but on a different scale, classification struggle around the nation within the Hungarian political community, i.e. the developmental idealism of modernisation and national self-interest, or the institutionalisation of constitutional patriotism and the virtual nation competition for its strategies should be discussed in another paper (Kiss 2013).

This writing will first discuss the visions of a government of a hundred years. Next, I will review the linguistic and conceptual possession and the changes in the social perception of the relationship with Hungarians across the border. Following this, I discuss the Hungarian policy of the post-1989 Hungarian governments and the change in the legal situation of Hungarians living abroad. I will deal specifically with the subsidy policy, which is an integral part of this. In the last chapter of the dissertation, I follow the immigration to Hungary from neighbouring countries for different purposes and the integration of the settlers. Finally, I will give a brief summary.

Keywords: neighbourhood policy, Hungarian policy, kin-state policy, ethno politics, nationalisation, minority policy, image of each other, self-image

ATTILA PAPP Z. – CSILLA ZSIGMOND

Context or contact? Prejudice systems and migration experiences

In our paper, we aimed to explore general and more specific features of patterns of acceptance-rejection of otherness embedded in a theoretical approach to context and contact, according to the themes of socio-demographic variables, migration experience, internal mobility, and social integration. In our analysis, we revisit the prejudice-moderating effect of the heterogeneity of the broader context, with particular reference to the characteristics of the migration experience that help to break down negative stereotypes. Our study supports the findings of previous surveys that prejudice is associated with socio-demographic background, such as education, and may also serve as an aid for exploring the impacts of social integration and the more general political climate on patterns of prejudice.

Keywords: prejudices, migration, social integration, social context, social contacts, Hungary

THE AUTHORS

BALOGH, KAROLINA

Institute for Sociology, Centre for Social Sciences, Hungarian Academy of Sciences
Centre of Excellence, Junior Research Fellow

BÁRDI, NÁNDOR

Institute for Minority Studies, Centre for Social Sciences, Hungarian Academy of
Sciences Centre of Excellence, Senior Research Fellow, Historian

CZIBERE, IBOLYA

University of Debrecen, Department of Sociology and Social Policy, Habil.
Associate Professor

CSIZMADIA, PÉTER

Institute for Sociology, Centre for Social Sciences, Hungarian Academy of Sciences
Centre of Excellence, Research Fellow

GERŐ, MÁRTON

Institute for Sociology, Centre for Social Sciences, Hungarian Academy of Sciences
Centre of Excellence, Research Fellow; Eötvös Loránd University, Faculty of Social
Sciences, Department of Sociology, Assistant Professor

HUSZÁR, ÁKOS

Institute for Sociology, Centre for Social Sciences, Hungarian Academy of Sciences
Centre of Excellence, Research Fellow

ILLÉSSY, MIKLÓS

Institute for Sociology, Centre for Social Sciences, Hungarian Academy of Sciences
Centre of Excellence, Research Fellow

KERÉNYI, SZABINA

Institute for Sociology, Centre for Social Sciences, Hungarian Academy of Sciences
Centre of Excellence, Junior Research Fellow

KOLLÁNYI, ZSÓFIA

Eötvös Loránd University, Faculty of Social Sciences, Senior Lecturer

KOVÁCH, IMRE

Institute for Sociology, Centre for Social Sciences, Hungarian Academy of Sciences
Centre of Excellence, Research Chair; University of Debrecen, Department of
Sociology and Social Policy, University Professor

KRISTÓF, LUCA

Institute for Sociology, Centre for Social Sciences, Hungarian Academy of Sciences
Centre of Excellence, Senior Research Fellow

NEMES-ZÁMBÓ, GABRIELLA

University of Debrecen, DSH, Sociology and Social Policy Program, PhD Student

PÁLNÉ KOVÁCS, ILONA

Member of the Hungarian Academy of Sciences; Institute for Regional Studies,
Research Centre for Economic and Regional Studies, Hungarian Academy of
Sciences Centre of Excellence, Research Professor; University of Pécs, Department
of Political Science and International Studies, University Professor

PAPP Z., ATTILA

Institute for Minority Studies, Centre for Social Sciences, Hungarian Academy of
Sciences Centre of Excellence, Research Chair; Miskolc University, Faculty of Arts,
University Professor

SZABÓ, ANDREA

Institute for Political Science, Centre for Social Sciences, Hungarian Academy of
Sciences Centre of Excellence, Senior Research Fellow; Eötvös Loránd University,
Faculty of Law, Assistant Professor

TAMÁS, VERONIKA

Eötvös Loránd University, Faculty of Law, Institute for Political Science, Lecturer;
Centre for Social Sciences, Hungarian Academy of Sciences Centre of Excellence,
Scientific Desk Officer.

ZSIGMOND, CSILLA

Institute for Minority Studies, Centre for Social Sciences, Hungarian Academy of
Sciences Centre of Excellence, Junior Research Fellow